

הי אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי (כד, ז)

ולא אמר ואלקי הארץ, ולמעלה אמר ואשביעך וגו'. אמר לו עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ שהרגלתיו בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי, הי' אלקי השמים ולא אלקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא הי' רגיל בארץ (רש"י).

בנך אל הארץ אשר יצאת משם" –
 „השמר לך גו' הי' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי“, שפירושו, דבשעה „שלקחני מבית אבי הי' אלקי השמים ולא אלקי הארץ שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא הי' רגיל בארץ“, ומכיון שאברהם אבינו יצא משם, נמצא שאנשי ארץ מולדתו נשארו עדיין במצב זה בלי הכרה כלל בהקב"ה, ומובן בפשטות שאין מקום להשאר שם.

אך לפי זה יוקשה אצל אליעזר, דמאחר שאצל יושבי ארץ כנען פעל אברהם שיהי' „אלקי הארץ“, א"כ מדוע אסור לו לקחת אשה משם? האם אין זה עדיף מארצו ומולדתו שאין שם הכרה כלל בהקב"ה?!

על כן מדייק רש"י, דמה שנקרא „אלקי הארץ“ הוא רק „שהרגלתיו בפי הבריות“, כלומר, הוא לא שינה את הנהגתם וכ"ש לא את פנימיותם, אלא רק הרגיל אותם שבפיהם יזכירו שם שמים, ולכן עדיף טפי אשה מבנות משפחת אברהם שתכונות טובות טבועות בנפשם.

(חלק טו, שיחה ב)

הנה מלשון רש"י „אמר לו עכשיו כו“ מוכח דס"ל לרש"י שכל זה הי' מדברי אברהם לאליעזר, כלומר, אין כוונת רש"י רק לבאר את טעמו של אברהם אבינו ששינה בלשונו (מאלקי השמים לאלקי השמים ואלקי הארץ), אלא שהסבר זה הוא מדברי אברהם אבינו לאליעזר, שהסביר לו שהרגיל פי הבריות להזכיר שם הי' עד שהקב"ה נעשה „אלקי הארץ“, וצ"ב למאי נפק"מ כל זה כאן בדין ודברים שביניהם, אודות לקיחת אשה ליצחק רק מארצו ומולדתו של אברהם?

ויש לומר שהדברים מוכרחים ליישב תמי' עצומה בענין זה, דלפי פשוטו רצה אברהם שיקח אשה ממשפחתו דוקא מצד התכונות הטובות שבמשפחת אברהם לגבי יושבי ארץ כנען. אבל לפי זה תמוה, אם רק בארץ מולדתו יכול למצוא אשה הגונה ליצחק, מדוע הי' מופרך כ"כ אצל אברהם להשיב את יצחק שמה (אם לא תאבה האשה ללכת אחרי, לחזור לארץ כנען)?

וזהו שהסביר אברהם לאליעזר על שאלתו (כד, ה) „ההשב אשיב את

